

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Návrh zákona, ktorým sa mení zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“), sa predkladá ako iniciatívny materiál.

Z dôvodu zvyšujúcej sa nelegálnej migrácie na území Slovenskej republiky sa navrhuje prijať účinné opatrenia s cieľom zníženia počtu nelegálnych migrantov a okamžité obnovenie možnosti administratívneho vyhostenia týchto osôb. Nelegálna migrácia na území Slovenskej republiky neustále narastá, pričom v období od januára 2023 do júla 2023 bolo na území Slovenskej republiky zadržaných 17 529 cudzincov, čo v porovnateľnom období roku 2022 predstavuje nárast o 15 611 zadržaných cudzincov. V rámci tohto trendu enormného rastu, naďalej dominuje nelegálna sekundárna tranzitná migrácia zo západobalkánskej trasy, kde evidujeme nárast o 1 062,3 %, čo predstavuje až 16 934 zadržaných cudzincov.

Prvým opatrením je zmena ustanovenia, na základe ktorého je policajný útvar povinný vydať v určených prípadoch štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorého pre prekážku jeho administratívneho vyhostenia nie je možné vyhostiť, potvrdenie o zotrvaní na území Slovenska, čo pôsobí ako „pull faktor“ na nelegálnych migrantov putujúcich po balkánskej trase. Novou právnou úpravou sa navrhuje možnosť jeho vydania, a takýto doklad sa už nebude vydávať každému cudzincovi, najmä cudzincovi, ktorý iba migruje cez územie Slovenskej republiky do iného štátu. Týmto sa Slovenská republika z hľadiska migrácie stane menej atraktívna, čo by malo znížiť počet nelegálnych cudzincov.

Návrhom zákona sa tiež ustanovuje, kedy sa nezačne formálne správne konanie vo veci administratívneho vyhostenia. Ide o prípady, keď sa rozhodnutie o administratívnom vyhostení nemôže reálne vykonať, napríklad z dôvodu prekážok administratívneho vyhostenia. Týmto opatrením sa výrazne zníži počet správnych konaní a uvoľnia sa kapacity na boj proti nelegálnej migrácii.

Po vypuknutí mimoriadnej situácie spôsobenej ochorením COVID-19 bola prijatá novela zákona o pobyte cudzincov, ktorá v ustanovení § 131i ods. 9 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odkladá počas trvania mimoriadnej situácie výkon rozhodnutia o administratívnom vyhostení štátnych príslušníkov tretích krajín z nášho územia, resp. z územia členských štátov Európskej únie. Zároveň ustanovuje, že tento odklad nie je dôvodom na prepustenie zo zaistenia podľa § 90 ods. 2 písm. b) prvého bodu zákona o pobyte cudzincov.

Uvedené ustanovenie bolo do zákona o pobyte cudzincov zavedené z dôvodu obmedzenia cestovania, resp. presunu osôb do tretích krajín počas pandémie COVID-19 (najmä leteckou dopravou) a s tým spojenými protipandemickými opatreniami, ktoré znemožňovali výkon rozhodnutia o administratívnom vyhostení do krajín návratu. Pri zavedení tohto ustanovenia do zákona o pobyte cudzincov nebolo možné predpokladať, ako dlho mimoriadna situácia potrvá.

Mimoriadna situácia spojená s ochorením COVID-19 nebola do dnešného dňa v Slovenskej republike zrušená, avšak v súčasnej dobe je pandemická situácia je priaznivá

a umožňuje cestovanie bez obmedzení. Z toho vyplýva aj zvýšený prílev cudzincov na naše územie a taktiež aj počet vydaných rozhodnutí o administratívnom vyhostení, ktoré však nie je možné vykonať. Aj z tohto dôvodu je neúčelné a neefektívne naďalej odsúvať výkon administratívneho vyhostenia, preto sa ako jedno z opatrení navrhuje vypustiť predmetné ustanovenie zo zákona o pobyte cudzincov.

Návrh zákona nepredpokladá vplyvy na rozpočet verejnej správy, na podnikateľské prostredie, sociálne vplyvy, vplyvy na životné prostredie, vplyvy na informatizáciu spoločnosti, vplyvy na služby verejnej správy pre občana, ani vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi ústavného súdu, s inými zákonmi a medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, a s právom Európskej únie.